

ADRIADAPT bilten - br. 3

2020

U ovom izdanju ADRIADAPT biltena želimo vas obavijestiti da su određene projektne aktivnosti u Italiji i Hrvatskoj odgođene zbog situacije povezane s pandemijom COVID-19.

Većina naših projektnih partnera trenutačno radi od kuće. Sve dok sigurnosno upozorenje neće biti promijenjeno u korist organiziranja planiranih sastanaka i događanja uživo - naš sljedeći projektni sastanak i drugi interni sastanci održavat će se putem interneta, a informacije će vam se, kao i uvijek, dostavljati putem naše mrežne stranice i društvenih mreža, kao i sa sljedećim izdanjem ADRIADAPT biltena.

Projekt ADRIADAPT – A Resilience information platform for Adriatic cities and towns započeo je s provedbom 1. siječnja 2019. godine, a službeno je krenuo prvim partnerskim sastankom održanim početkom ožujka u Veneciji. Kroz naredne će dvije godine projekt povezati lokalne donositelje odluka, stručnjake i znanstvenike iz Italije i Hrvatske, koji će zajedničkim snagama **stvoriti bazu znanja za prilagodbu gradova klimatskim promjenama**. Podrška gradovima u stvaranju dobrih i održivih strategija usmjerenih na jačanje otpornosti na klimatske promjene i pripremu na klimatske promjene sve je važnija za gradove jadranskoga područja; utjecaji klimatskih promjena postaju sve izraženiji, s više ekstremnih vremenskih događaja s negativnim djelovanjem na stanovništvo i staništa unutar i izvan gradova te konačno i na lokalna gospodarstva.

Gradovi duž jadranske obale se, kao središta kulturnih, društvenih i gospodarskih zbivanja, moraju pripremiti na obalne poplave, erozije i sedimentaciju da bi održali ili poboljšali osiguravanje osnovnih životnih uvjeta, lokalno i regionalno gospodarstvo te infrastrukturu. Dodatni izazovi za jadranska obalna područja vezani su uz dostupnost slatke vode, kojoj prijete salinizacija, te uz požare koji mogu biti praćeni sušama i toplinskim valovima. Jedan od glavnih rezultata projekta ADRIADAPT će biti talijansko-hrvatska platforma za prilagodbe - alat za podršku općinama u obje zemlje u razvoju planova prilagodbe ili unaprjeđivanju njihovog trenutačnog rada na prilagodbi klimatskim promjenama.

ADRIADAPT projektni partneri

Stručni partneri:

- [Fondazione Centro Euro-Mediterraneo sui Cambiamenti Climatici \(CMCC\)](#)
- [Agenzia regionale per la prevenzione, l'ambiente e l'energia dell'Emilia-Romagna \(ARPAE\)](#)
- [Universita luav di Venezia \(IUAV\)](#)
- [Centar za regionalne aktivnosti Programa prioriternih akcija \(PAP/RAC\)](#)
- [Državni hidrometeorološki zavod \(DHMZ\)](#)

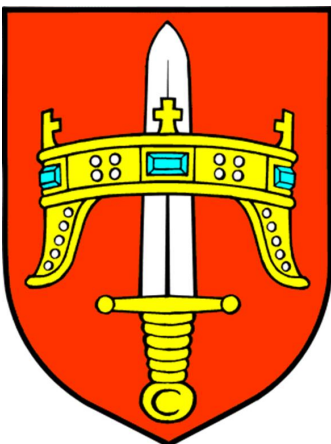
Lokalni partneri:

- [Unione Dei Comuni Valle Del Savio](#)
- [Comune di Cervia](#)
- [Comune di Udine](#)
- [Šibensko-kninska županija](#)
- [Grad Vodice](#)

Komunikacijski partneri:

- [Društvo za oblikovanje održivog razvoja \(DOOR\)](#)

Lokalni partner: Šibensko-kninska županija

- [Osnovne informacije o lokalnoj zajednici](#)

Šibensko-kninska županija se nalazi u središnjem dijelu obale Jadranskoga mora Republike Hrvatske. Njezino obalno područje odlikuje izuzetna razvedenost s brojnim otocima, otočićima i hridima. Na području županije nalaze se dva nacionalna parka, Krka i Kornati, a posebnu vrijednost predstavljaju Kornati kao „najgušća“ otočna skupina europskog Sredozemlja.

Šibensko-kninska županija obuhvaća 5 gradova (Šibenik, Knin, Drniš, Vodice i Skradin) i 15 općina. Županija je bogata kulturnom i povijesnom baštinom s dva UNESCO spomenika (katedrala Sv. Jakova i tvrđava Sv. Nikole). Iznimne prirodne ljepote uključuju dva nacionalna parka, sedam zaštićenih prirodnih vrijednosti, dva spomenika prirodne baštine, dva parka prirode i preko 60 prirodnih područja Natura 2000.

Turizam je vrlo važna gospodarska grana županije, sa stalnim rastom svake godine, a posebno se to odnosi na nautički turizam. Ova gospodarska grana je jako podložna utjecajima klimatskih promjena.

Šibensko-kninska županija želi postići održivi razvoj obalnog područja uz razvoj zajedničkih politika i postupaka upravljanja.

- [Glavni razlozi za zabrinutost o klimatskim promjenama](#)

Najveća zabrinutost u vezi s klimatskim promjenama u Šibensko-kninskoj županiji se odnosi na:

- porast srednje temperature,
- topliju klimu, naročito u ljeto i proljeće,
- više kiše u jesen i zimi, manje ljeti,
- više vremenskih ekstrema,
- češće i jače ekstremne oborine,
- duže i teže sušne periode,
- porast površinske temperature mora, acidifikaciju, migraciju vrsta,
- porast razine mora, što posebno ugrožava obalno područje županije.

Izračun DIVA metodom je pokazao da Šibenik i Vodice spadaju u sam vrh gradova kod kojih se očekuju najveće štete od poplava mora. Već sada postoji ozbiljan problem poplava riva i dijelova gradova i općina na obali.

Projekcije pokazuju da se:

- 7,8 % stanovnika Republike Hrvatske koji su ugroženi poplavama nalazi u Šibensko-kninskoj županiji;
- 18,75 % šteta od poplavlivanja mora u Republici Hrvatskoj očekuje na području Šibensko-kninske županije.

Tijekom zadnjih desetljeća je povećana urbanizacija obalnog prostora, posebice zbog turizma, što stvara pritisak na prostor, vodne resurse te održivi razvoj općenito. Ovaj problem dobiva novu dimenziju kad ga promatramo kroz prizmu klimatskih promjena i varijabilnosti, imajući posebno na umu

jačanje veličine i učestalosti ekstremnih vremenskih pojava.

Pitanje vodnih resursa i vodne infrastrukture je također važna tema. Područja koja su zimi bogata vodom, ljeti postaju područja siromašna vodom, posebice zbog razvoja turizma. Klimatske promjene će dodatno pogoršati problem raspoloživosti vode, što će prouzročiti i pritisak na proizvođače hidroenergije. Potrebno je uložiti napore i sredstva u prilagodbu i unaprjeđenje postojećeg sustava upravljanja.

- Trenutno stanje u izradi planskih dokumenata

S ciljem ublažavanja problema i jačanja obalne otpornosti izrađen je Obalni plan za Šibensko-kninsku županiju („Put prema otpornosti“).

Obalni plan je definirao sustav upravljanja obalnim područjima koji može osigurati jačanje otpornosti obalnih sustava na posljedice klimatskih promjena. Utvrđena su posebno ugrožena područja te predložene mjere za definiranje politike prilagodbi klimatskim promjenama.

Obalni plan predstavlja i osnovu za povlačenje sredstava EU i drugih sredstava financiranja namijenjenih prilagodbi klimatskim promjenama.

Izrađen je i Prostorni plan područja posebnih obilježja značajnog krajobraza Žuško-sitske otočne skupine (Gornji Kurnat). Radi se o prvom Prostornom planu u Hrvatskoj koji regulira isključivo prostor značajnog krajobraza (Natura 2000) na otočnom području.

Također su izrađene i preporuke za jačanje otpornosti obala na utjecaje klimatskih promjena.

- Provedene mjere

Šibensko-kninska županija ima Županijski odbor za upravljanje obalnim i morskim područjem koji se bavi problematikom klimatskih promjena.

Postignut je velik napredak u području zaštite od požara kroz provedbu projekata „Holistic“ i „Stribor“, kojima se omogućilo postavljanje suvremenog videonadzora nad velikim dijelom županije. Zahvaljujući višegodišnjem naporu koji je uložen u pripremu projekta navodnjavanja „Donje polje-Jadrtovac“, projekt će uskoro krenuti u realizaciju. Provedbom ovog projekta značajno će se popraviti nepovoljna situacija sa sušom u ljetnim mjesecima.

Lučka uprava Šibenik provodi projekt uređenja lučice Vrnaža koji je u završnoj fazi, uz pripremu još nekoliko projekata koji će biti usmjereni na problem poplava obalnog područja, što je u skladu s preporukama iz Obalnog plana.

Županija provodi projekt „PEPSEA“ koji za cilj ima jačanje sustava za reagiranje u slučajevima iznenadnih i nepredviđenih situacija.

Provedba projekta „ADRIADAPT“ je također jedna od aktivnosti koja se provodi u skladu s Obalnim planom.

**Stručni partner: Centar za regionalne aktivnosti
Programa prioritetnih akcija (PAP/RAC)**

Centar za regionalne aktivnosti Programa prioritetnih akcija ([PAP/RAC](#)), osnovan 1977., jedan je od šest regionalnih centara aktivnosti Mediteranskog akcijskog plana (MAP), koji je i sam dio [Programa UN-a za okoliš](#) (UN Environment). PAP/RAC-ova misija je podržati mediteranske zemlje na njihovom putu prema održivom obalnom razvoju, kroz ratifikaciju i provedbu Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Mediterana ([IUOP Protokol](#)). Dva članka Protokola posebno su relevantna za povećanje obalne otpornosti:

- Članak 8. koji zahtijeva uspostavljanje zone u kojoj gradnja nije dopuštena, navodeći da „uzimajući, među ostalim, u obzir područja koja su izravno i negativno pogođena promjenom klime i prirodnim rizicima, ovaj pojas ne smije biti širine manje od 100m“;
- Članak 18. koji se poziva na pripremu nacionalnih strategija, obalnih planova i programa IUOP-a.

PAP/RAC je razvio, u suradnji sa županijskim tijelima, prvi županijski obalni plan u Hrvatskoj – [Obalni Plan Šibensko-kninske županije](#), s posebnim naglaskom na klimatsku varijabilnost i promjene. Plan je usvojen u županijskoj skupštini 2016. godine, a nagradu za prilagodbu klimatskim promjenama na nivou Mediterana plan je dobio 2019. na najvećoj europskoj konferenciji o prilagodbi klimatskim promjenama (ECCA 2019) održanoj u Lisabonu, a natjecalo se 28 kandidata iz 9 zemalja. PAP/RAC je također bio uključen u proces pripreme hrvatske morske i obalne strategije. U okviru GEF ClimVar projekta (2012-2015) PAP/RAC je proveo niz procjena ranjivosti, uključujući procjenu praksi povezanih s klimatskim promjenama u bankarskom i osiguravajućem sektoru. PAP/RAC je pripremio i posebno vođeni internetski tečaj MedOpen o klimatskoj varijabilnosti i promjenama; razvio smjernice za prilagodbu duž mediteranske obale; i proveo kampanju za podizanje svijesti „Dan obale“ 2014. na temu klimatskih promjena.

Obalni plan za Šibensko-kninsku županiju temeljen je na članku 18. Protokola IUOP, ali je također imao temelj i u županijskom prostornom planu. Po završetku ovog plana Grad Kaštela pripremio je svoj IUOP plan u okviru EU Interreg projekta CO-evolve, a Splitsko-dalmatinska županija trenutno priprema svoj Obalni plan. Još jedna županija i još jedan grad u Hrvatskoj pokrenuli su pripremu svojih planova temeljenih na IUOP Protokolu.

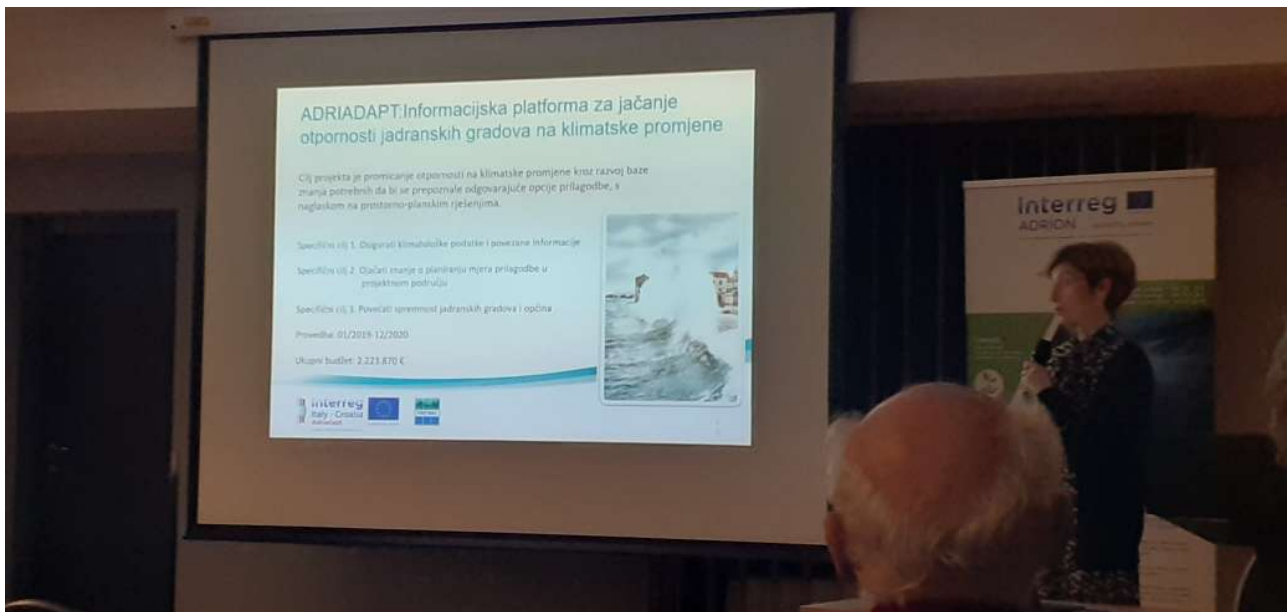
Unutar projekta Adriadapt, PAP/RAC je odgovoran za radni paket 4 – „Alati i strategije za bazu znanja o klimatskoj otpornosti na Jadranu“. Ovaj radni paket ima za cilj pružiti odabrane informacije za jadranske gradove, provincije i županije, i sve ostale zainteresirane dionike, u obliku primjera najbolje prakse, smjernica, pravnih okvira, kao i specifičnih alata i studija o klimi i ranjivosti na klimatske promjene, mogućnosti prilagodbe i rješenja za lokalnu otpornost. Neki od važnih rezultata ovog radnog paketa su: smjernice za usmjeravanje prilagodbe u upravljanje obalnim područjima; priručnik za jačanje obalne otpornosti; katalog opcija prilagodbe (s opisom opcija i konkretnim slučajevima) te alati za vođenje politika.

PAP/RAC će također podržati hrvatske partnere, kroz radni paket 5, u razvoju inovativnih planova

prilagođavanja klimatskim promjenama i mjera temeljenih na zajedničkom metodološkom okviru stvorenom pomoću smjernica i alata razvijenih u radnom paketu 4.

Sudjelovanje u ovom projektu omogućuje PAP/RAC-u nadogradnju na prethodna iskustva; nastavak razvijanja podrške za jačanje otpornosti obala te uvođenje klimatskih mjera u upravljanje obalnim područjima; stvaranje temelja za daljnje širenje rješenja u Mediteranu i primjenu uspješnih praksi u drugim obalnim županijama / regijama / gradovima.

Projektne aktivnosti i događanja

11. prosinca 2019.

Nacionalna radionica projekta „I-STORMS“ održana u Zagrebu

U Zagrebu, 11. prosinca održana je nacionalna radionica projekta „I-Storms – Integrirana strategija upravljanja rizicima plavljenja mora“. Na radionici je Državni hidrometeorološki zavod predstavio rezultate projekta, uključujući uspostavljanje I-STORMS mreže, kreiranje Atlasa morskih oluja, izradu interoperabilne informacijske platforme za oceanografska mjerenja i izradu zajedničke Adrion strategije za upravljanje i zaštitu obalnih područja.

Gospođa Povh Škugor iz PAP/RAC-a predstavila je projekt ADRIADAPT s naglaskom na buduću informacijsku platformu za izgradnju otpornosti na klimatske promjene duž Jadrana. Predstavila je neke od produkata projekta I-STORMS kao vrijednih alata za hrvatske i talijanske gradove u povećanju njihove otpornosti. Gđa Povh Škugor izvijestila je o različitim smjernicama, mogućnostima prilagodbe, studijama slučaja, metodologijama i alatima koji će biti dostupni na Adriadapt platformi. Izmjene koje će biti provedene tijekom razvoja platforme poboljšat će njenu kvalitetu i upotrebljivost.

Gospođa Povh Škugor predstavila je i nagrađeni Obalni plan za Šibensko-kninsku županiju, metodologiju koja se koristila u njegovom razvoju, kao i trenutno stanje njegove provedbe. Ukratko je predstavila nalaze DIVA procjene troškova koji proizlaze iz podizanja razine mora uz hrvatsku obalu i izlaganje je završila s dilemama koje su nastale nakon provedbe ovih projekata.

Osim PAP/RAC-a i DHMZ-a, DOOR je također sudjelovao u ovoj radionici. Prema tome, tri partnera projekta Adriadapt iskoristila su ovu priliku kako bi razgovarala o određenim projektnim aktivnostima.

ADRIADAPT edukacija u talijanskim partnerskim gradovima

Nakon obuke koja je održana u gradu Cerviji u rujnu, interakcija s dionicima i tehničarima u talijanskim partnerskim gradovima nastavila se kroz nekoliko edukativnih događanja koja su održana u gradovima Cerviji, Ceseni i Udine. Sastanci su se fokusirali na identifikaciju potencijalnih područja intervencije te na istraživanje potencijalnih strategija i prilika za intervenciju. Imajući u vidu prednosti koje zelena i plava rješenja pružaju za adaptaciju, fokus je stavljen na potencijalne pozitivne neposredne učinke koji su usmjeravali proces donošenja odluka pri izradi plana prilagodbe.

20. veljače 2020.

ADRIADAPT edukacija održana u Vodicama

Za stručnjake i tehničare Grada Vodica (lokalni partneri u projektu Adriadapt) organizirana je Adriadapt edukacija o prilagodbi klimatskim promjenama. Tečaj je održan 20. veljače u Gradskoj vijećnici Vodice. Edukacija je provedena, pod vodstvom IUAV Venecija (uz potporu CMCC-a i PAP/RAC-a), s ciljem pružanja znanja te znanstvenih i regulatornih referenci kako bi se identificirale odgovarajuće mogućnosti prilagodbe, prilagođene prema klimatskim promjenama koje najviše utječu na to područje: gradska vrućina i poplave.

Sastanak je rezultirao aktivnom razmjenom informacija i iskustava o radnjama koje su potrebne da bi buduće projektne aktivnosti bile operativnije.

3. ožujka 2020.

ADRIADAPT edukacija održana u Udinama, Italija

Za stručnjake i tehničare grada Udina (lokalni partneri u projektu Adriadapt) održana je Adriadapt edukacija o prilagodbi klimatskim promjenama. Tijekom edukacije, s lokalnim dionicima izvršen je proces identificiranja potencijalnih područja intervencije i mjesta na kojima treba intervenirati. Raspravljalo se o važnom pitanju potencijalnih pozitivnih neposrednih utjecaja i političke odluke koja je donesena u korist provedbe zelenih i plavih mogućnosti prilagodbe.

Informacije o nedavnim projektnim aktivnostima

- Uspostavljena je suradnja s projektom Interreg Italija-Hrvatska [ASTERIS](#) - Prilagodba prodoru slane vode u scenarijima podizanja razine mora.
- Adriadapt je pristao biti dio projektne mreže LIFE [VEG-GAP](#) - VEGetacija za urbanističke planove kvalitete zraka.
- Internetska platforma za planiranje prilagodbe klimatskim promjenama u razvojnoj je fazi i uskoro će biti završena.
- ADRIADAPT letak dostupan je na:
 - engleski: [otvorite ovdje](#)
 - talijanski: [otvorite ovdje](#)
 - hrvatski: [otvorite ovdje](#)

[Opća uredba o zaštiti podataka \(GDPR\)](#)

U skladu s GDPR-om (Opća uredba o zaštiti podataka), Vaša će adresa i osobni podaci biti sigurno pohranjeni u ADRIADAPT bazi podataka koju koordinira Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR). Prikupljeni podaci bit će ispravno obrađeni kako bi se osigurala sigurnost i povjerljivost. Takve podatke ne prodajemo niti s ikim dijelimo. Ako više ne želite primati ADRIADAPT bilten, s ovoga se popisa možete odjaviti u bilo kojem trenutku klikom na poveznicu "odjaviti s ove liste" koja se nalazi u podnožju ovoga biltena.

Projektни partneri

[Subscribe to English Newsletter](#)

[Iscriviti alla Newsletter in italiano](#)

[Preplatite se na hrvatski bilten](#)

*Copyright © *2020* *Adriadapt*, All rights reserved.*

The project is coordinated by the Euro Mediterranean Centre on Climate Change (CMCC). Project participants include local authorities from Croatia and Italy, together with knowledge providers from the Adriatic Sea basin in the fields of climate science, climate adaptation and urban planning.

Naša e-mail adresa:

adriadapt.communication@gmail.com

Želite promijeniti način primanja ADRIADAPT biltena?
Možete ažurirati svoje postavke ili se odjaviti s ove liste.

